

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 364/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jozefom Pikuliakom, advokátom, Skalité 1374, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Čadca v konaní vedenom pod ČVS: ORP-23/1-VYS-CA-2024 a proti uzneseniu Okresného súdu Žilina sp. zn. 11Tp/12/2024 z 8. marca 2024 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1Tpo/15/2024 z 27. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. mája 2024, doplnenou podaním doručeným ústavnému súdu 3. júna 2024, domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv zaručených čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami okresného súdu sp. zn. 11Tp/12/2024 z 8. marca 2024 (ďalej len „prvostupňové väzobné rozhodnutie“) a krajského súdu sp. zn. 1Tpo/15/2024 z 27. marca 2024 (ďalej len „druhostupňové väzobné rozhodnutie“), základného práva zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného riaditeľstva PZ v konaní vedenom pod ČVS: ORP-23/1-VYS-CA-2024 (ďalej len „namietané konanie“), tiež prepustenia z väzby, priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 2 000 eur, ako aj priznania náhrady trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3 Trestného zákona, kde bol

sťažovateľ vzatý do väzby prvostupňovým väzobným rozhodnutím okresného súdu z dôvodu tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. O sťažnosti uplatnenej sťažovateľom proti uvedenému rozhodnutiu okresného súdu krajský súd rozhodol druhostupňovým väzobným rozhodnutím, ktorým ju zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ objasňuje, že v sťažnosti, ktorou napadol prvostupňové väzobné rozhodnutie okresného súdu, namietal, že toto rozhodnutie vychádzalo z dôkazov získaných vykonanou domovou prehliadkou a osobnou prehliadkou, avšak v spisovom materiáli sa nenachádzal príslušný príkaz k vykonaniu domovej prehliadky, na základe ktorého bola táto realizovaná. Podľa jeho vyjadrenia krajský súd konštatoval, že príkaz na vykonanie domovej prehliadky nebol súčasťou spisového materiálu, a preto bol doplnený v sťažnostnom konaní. Domnieva sa, že *„boli skutkové zistenia súdu o domovej prehliadke arbitrárne, bez existencie dôkazu o príkaze k domovej prehliadke“*. Ďalej dôvodí, že mu krajský súd po tom, čo si obstaral príkaz na domovú prehliadku, neumožnil sa s týmto oboznámiť a vyjadriť sa k jeho obsahu. v tejto skutočnosti vidí porušenie zásady kontradiktórnosti konania. Napokon dodáva, že mu uvedený príkaz nebol dosiaľ doručený napriek tomu, že domová prehliadka bola vykonaná v jeho obydli.

4. Sťažovateľ v ďalšom bode ústavnej sťažnosti argumentuje, že príslušnému vyšetrovateľovi okresného riaditeľstva PZ doručil 24. apríla 2024 podanie, ktoré označil ako *„žiadosť o prerušenie konania“*, v ktorom žiadal v súvislosti s novelou Trestného zákona o prerušenie konania a na základe toho o prepustenie na slobodu. Podľa jeho názoru o tejto jeho žiadosti o prepustenie na slobodu nebolo *„konané a rozhodnuté“*.

5. Sťažovateľ vo všetkých uvedených skutočnostiach vidí porušenie svojich označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou argumentácie ústavnej sťažnosti sťažovateľa je uplatnená námietka porušenia jeho označených práv, ku ktorému malo dôjsť pri rozhodovaní o jeho osobnej slobode, konkrétne pri rozhodovaní o jeho vzatí do väzby a tiež podľa jeho vyjadrenia *„omisívnym konaním vyšetrovatelky“* v súvislosti s jeho podaním, v ktorom požiadal o prerušenie trestného stíhania, o ktoré opieral svoju žiadosť o prepustenie z väzby, keď nebolo o tejto žiadosti ani ku dňu podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

III.1. K porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru prvostupňovým väzobným rozhodnutím okresného súdu:

7. Pokiaľ ide o prvostupňové väzobné rozhodnutie okresného súdu, proti ktorému v prvom rade sťažovateľ smeruje uplatnenú ústavnú sťažnosť, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných

súdov (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení súdu v prvostupňovom rozhodovaní o väzbe prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú aj využil, pričom ochranu jeho právu na osobnú slobodu bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd, ktorému patrilo rozhodovanie o podanej sťažnosti. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti označenému rozhodnutiu okresného súdu, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru druhostupňovým väzobným rozhodnutím krajského súdu:

8. Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného, režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 10. 1969). Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 a ods. 4 dohovoru. Obdobne na to poukazuje judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy. v rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a ani čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Pokiaľ ide o sťažovateľom formulovanú námietku porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru, ústavný súd uvádza, že procesné garancie súdnej kontroly väzby v rámci primárneho rozhodovania o vzatí do väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 dohovoru. Sťažovateľom formulovaný čl. 5 ods. 4 je aplikovateľný v nasledujúcich štádiách väzobného rozhodovania (napr. preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby, rozhodovanie o predĺžení väzby a rozhodovanie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby). Z dôvodu neaplikovateľnosti uvedených článkov ústavy a dohovoru na väzobné konanie v jeho primárnej fáze boli sťažovateľom formulované námietky porušenia označených článkov ústavy a dohovoru druhostupňovým väzobným rozhodnutím krajského súdu posúdené ako zjavne neopodstatnené a ústavná sťažnosť v uvedenom rozsahu bola odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

III.3. K porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy druhostupňovým väzobným rozhodnutím krajského súdu:

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti rozhodovaní o jeho vzatí do väzby v podstate vytýka porušenie zásady kontradiktórnosti konania, keď príkaz na vykonanú domovú prehliadku považuje za dôkaz, ku ktorého obsahu sa nemal možnosť pred vydaním rozhodnutia krajského súdu vyjadriť.

10. Z odôvodnenia obsahu druhostupňového väzobného rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že tento ešte pred rozhodnutím o sťažnosti sťažovateľa uplatnenej proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu požiadal príslušného prokurátora o doplnenie predloženého návrhu na vzatie obvineného do väzby a súvisiaceho spisového materiálu o príkaz na domovú prehliadku sp. zn. 1Tp 8/2024-2-V-OS ŽA vydaný okresným súdom 9. februára 2024 (ďalej len „príkaz na domovú prehliadku“), ktorý túto výzvu splnil. Krajský súd tak požiadavku ustanovenú § 72 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého k návrhu na vzatie obvineného do väzby, ako aj k ďalším návrhom prokurátora, na ktorých základe sa má v prípravnom konaní rozhodnúť o väzbe, treba vždy pripojiť originál alebo orgánom činným v trestnom konaní overený rovnopis celého dosiaľ získaného spisového materiálu s očíslovanými listami a s prehľadom obsahu spisu, považoval za splnenú.

11. Ústavný súd upozorňuje, že jeho úlohou v rámci ochrany uplatňovanej individuálnou ústavnou sťažnosťou, zvlášť keď je sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nie je poskytovať podrobný výklad jednoduchého práva, v prípade sťažovateľa výklad základných ustanovení Trestného poriadku regulujúcich dokazovanie v trestnom konaní, resp. zakotvujúcich legálnu definíciu dôkazu a dôkazných prostriedkov k ich získaniu. Preto iba stručne konštatuje, že samotný príkaz na domovú prehliadku, resp. jeho obsah nie je dôkazom slúžiacim k náležitému objasneniu veci. v okolnostiach veci sťažovateľa bola dôkazným prostriedkom vykonaná domová prehliadka, kde dôkazom sú jej výsledky, tak ako sú podrobne prezentované jednak v návrhu na prokurátora na vzatie do väzby, ako aj v odôvodnení prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu, kde mal sťažovateľ možnosť podrobne sa oboznámiť s výsledkami vykonanej domovej prehliadky, resp. s dôkazmi pri nej získanými a vyjadriť sa k nim, čo aj sťažovateľ počas väzobného výsluchu urobil (pozri s. 3 ods. prvý prvostupňového väzobného rozhodnutia), pričom sa k nim vyjadroval už počas výsluchu pred vyšetrovateľom (pozri s. 5 ods. piaty prvostupňového väzobného rozhodnutia). O porušení zásady kontradiktórnosti konania v súvislosti s vykonanou domovou prehliadkou tak v sťažovateľovom prípade nemožno hovoriť. Iba pre úplnosť ústavný súd uvádza, že príkaz na domovú prehliadku je inštitútom, ktorý umožňuje, aby bola nezávislým súdom vopred posúdená opodstatnenosť vykonania domovej prehliadky, teda jej ústavná súladnosť a konformnosť so záväznými medzinárodnými zmluvami, keďže domová prehliadka predstavuje invazívny zásah do garantovaného práva na nedotknuteľnosť obydlia. v okolnostiach veci sťažovateľa, pokiaľ ide o samotný príkaz na domovú prehliadku, bolo úlohou väzobných súdov preskúmať a overiť, či dôkazy predložené pre účely väzobného rozhodovania, v danom prípade výsledky vykonanej domovej prehliadky, majú zákonný charakter, a teda či existoval nezávislým súdom vydaný príkaz na jej vykonanie. Túto úlohu napokon krajský súd splnil v rámci sťažnostného konania (ktoré slúži na korekciu aj takýchto nedostatkov), keď o predloženie príkazu na domovú prehliadku požiadal dozor konajúceho prokurátora a tento ho bezodkladne predložil.

Len na okraj ústavný súd dodáva, že dodatočná námietka sťažovateľa, že mu príkaz na domovú prehliadku nebol vôbec doručený, vyznieva za situácie, keď ho sťažovateľ predložil ako prílohu ústavnej sťažnosti, bizarne až nekorektne.

12. Vzhľadom na uvedené čiastkové závery boli sťažovateľom formulované námietky porušenia označených článkov ústavy druhostupňovým väzobným rozhodnutím krajského súdu posúdené ako zjavne neopodstatnené a ústavná sťažnosť v uvedenom rozsahu bola odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

III.4. K porušeniu čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného riaditeľstva PZ v namietanom konaní:

13. Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania, najneskôr do piatich pracovných dní po predložení celého dosiaľ získaného spisového materiálu, so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

14. Pokiaľ ide o sťažovateľovu námietku o nečinnosti týkajúcu sa jeho laického podania (miestami nečitateľného, – pozn.), ktoré mal adresovať príslušnému vyšetrovateľovi vykonávajúcemu v jeho trestnej veci prípravné konanie a v ktorom primárne žiada o prerušenie trestného stíhania, kde v rámci textu v závere dodáva, že žiada, aby jeho návrhu na prerušenie trestného stíhania bolo vyhovené a aby bol následne prepustený z väzby, je ústavný súd predovšetkým toho názoru, že toto podanie, resp. časť jeho obsahu nie je žiadosťou o prepustenie z väzby v zmysle § 79 ods. 3 Trestného poriadku, o ktorej je potrebné bez meškania rozhodnúť, keďže sťažovateľ viaže túto požiadavku (zároveň ju tým podmieňuje) na prerušenie trestného stíhania, kde tento návrh predkladá sťažovateľ ako svoj primárny na riešenie, a teda o potrebe prioritného urýchleného preskúmania zákonnosti väzby nemožno za týchto okolností hovoriť. v druhom rade ústavný súd upozorňuje, že vyšetrovateľovi ako orgánu činnému v trestnom konaní v rámci prípravného konania Trestný poriadok v procese väzobného rozhodovania nezveruje rozhodovaciu právomoc (rozhodnúť o prepustení), preto z logiky veci nemožno vyšetrovateľa označiť za porušovateľa príslušného práva súvisiaceho s osobnou slobodou.

15. Ak je teda sťažovateľ napriek tomu, čo je uvedené v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia, presvedčený o zmysluplnosti svojej požiadavky na prepustenie z väzby, je potrebné, aby postupom podľa § 210 Trestného poriadku inicioval predloženie označeného podania dozor konajúcemu prokurátorovi, ktorý v zmysle § 79 ods. 3 Trestného poriadku disponuje rozhodovacou právomocou, takisto je potrebné, ak má sťažovateľ skutočný záujem o rýchlu a účinnú ochranu svojich práv, aby tieto v budúcnosti uplatňoval (aj pomocou kvalifikovaného právneho zástupcu – obhajcu, ktorým je v danom trestnom konaní zjavne zastúpený) u príslušných orgánov verejnej moci jasným a náležitým spôsobom, nie pokútnymi dodatkami v rámci textu podaní, explicitne zameranými na uplatňovanie iných procesných návrhov.

16. Vzhľadom na prezentované čiastkové závery boli sťažovateľom formulované námietky porušenia označených čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného

riadiťstva PZ v namietanom konaní posúdené ako zjavne neopodstatnené a ústavná sťažnosť v uvedenom rozsahu bola odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

17. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2024

Peter Molnár
predseda senátu